

**PATRIMONIUL DOCUMENTAR CULTURAL ȘI ȘTIINȚIFIC
– CREARE, PRELUCRARE, CONSERVARE ȘI VALORIFICARE**

-

Teză de abilitare

Dr. Elena TÎRZIMAN

2015

ENGLISH ABSTRACT
SCIENTIFIC, CULTURAL, DOCUMENTARY HERITAGE
- CREATION, PROCESSING, PRESERVATION, AVAILABILITY-

The scientific, cultural and documentary heritage stands for the intellectual creation in printed form meant to express the cultural, artistic and scientific evidence of a local, regional or national community, contributing to the defining and expression of the identity of the community both for the present time and for the future generations.

The documentary heritage is focused on two major aspects: 1) it is the documentary reference system for the community concerned (be it local, regional or national) and it accounts for the scientific and cultural heritage for the future generations; 2) it is the main documentation and information source for the concerned community and it is under these circumstances that it supports the social, scientific, cultural and educational functions of the libraries and of other documentation and information organizations.

The research work is centered on defining the documentary heritage and on its characteristics in its printed form as well as in its digital form; the creation of the traditional documentary heritage (document processing work flow in the library: study of the targeted community, development of the library collections, document processing, documents and information resources access, conservation, preservation and restoration of documents); digital documentary heritage; availability of the documentary heritage at local, regional and national levels and its integration in the universal heritage.

The accessibility, the use of the documentary heritage represented by the libraries' collections, together with the services and the products offered by these institutions can be determined by the way the standards and the work norms specific to the Library and Information Science are utilized, so that the information and the documentation resources should be correctly and accurately flagged and easily accessed by the end users; they are also determined by the users' training level so that they should be able to create a correct query, to identify the information sources, to locate the necessary documentation and information resources, to find the appropriate the resources for their research topic, to use the information in a correct research and bibliographic work, to understand the inherent moral and ethical aspects of the information. All these are theoretically tackled with by the Information-Documentation fields as well as by the Information and Communication science

In our the theoretical and applied research work, there are three interdisciplinary fields to be considered, Library science, Information and Documentation as well as Information and Communication Science which study mainly the heritage under all its aspects from its creation to its availability including all the required technologies, the general and special professional training, the formation of the end user and of the general public. Therefore, Library studies or Library science has given us the possibility to learn the aspects concerning the creation of the patrimonial collections and their accessibility as an integrated part of the national cultural heritage; we could also learn about the aspects regarding libraries, the National System of Libraries, the librarian's profession and its role in the contemporary society.

The activity undertaken in the National Library of Romania offered a practical example of the theoretical points of view. The Information and Documentation offered us the possibility to

develop – from the theoretical and practical points of view-, the aspects concerning the utilization of information within a scientific and professional framework as to satisfy the information need. Information and documentation techniques and theories both in traditional and digital background were taken into consideration and specialized information and documentation was exemplified by the Information and Documentation Centre for Constructions, Architecture and Urbanism – CDCAS Bucharest. The Information and Communication Science (SIC) is an interdisciplinary research field; a transverse field for the other scientific fields as through its analyse of the construction, processing, communication and utilization of the information it contributes to an efficient display of the scientific results from all the fields of activity, especially from the social and human sciences, for the general benefit of the whole society. The Information and Communication Science has given us the possibility to analyze the scientific communities, the information literacy and the information and communication technologies and their influence on the documentary heritage under all its aspects.

Besides the theoretical research of the concerned fields, we have also dealt with its practical aspect, the way in which the theoretical aspect of the evolution of the fields determines the evolution of the patrimonial, information and documentation activities as well as the evolution of the specific professions, in the Romanian institutions. The applied research work is exemplified by the research projects in which I was involved as well as by my activity undertaken in a representative library at the national level and in a information and documentation specialized center.

REZUMAT ÎN LIMBA ROMÂNĂ

Patrimoniul documentar cultural și științific reprezintă creația intelectuală în formă tipărită menită a exprima moștenirea culturală, artistică, științifică a unei comunități locale, regionale sau naționale și care contribuie la definirea și exprimarea identității acelei comunități atât în prezent cât și pentru generațiile viitoare.

Patrimoniul documentar exprimă două mari aspecte: 1) este referențialul documentar al comunității deservite (locale, regionale sau naționale) și reprezintă moștenirea culturală și științifică pentru generațiilor viitoare; 2) este sursa principală de informare și documentare pentru comunitatea deservită și sub acest aspect, sprijină funcțiile educativă, culturală, științifică, socială a bibliotecilor și a altor structuri de informare și documentare.

Problematika urmărită în activitatea de cercetare vizează definirea patrimoniului documentar și precizarea particularităților acestuia în format tradițional și în format digital; constituirea patrimoniului documentar tradițional (fluxul documentar la nivelul bibliotecilor: analiza comunității deservite, dezvoltarea colecțiilor, prelucrarea publicațiilor, comunicarea documentelor și resurselor informaționale, prezervarea, conservarea, restaurarea documentelor); patrimoniul documentar digital; valorificarea patrimoniului documentar la nivel local, regional, național și integrarea acestuia în patrimoniul universal.

Accesibilitatea, utilizarea patrimoniului documentar a colecțiilor bibliotecilor, a produselor și serviciilor oferite de aceste instituții sunt determinate de măsura în care standardele și normele de lucru în domeniile Biblioteconomie și Știința Informării sunt folosite astfel încât resursele informaționale și documentare să fie corect și precis semnalate și ușor accesibile utilizatorilor precum și de nivelul de instruire a acestora din urmă astfel încât să aibă cunoștințele

teoretice și competențele practice care să le permită să formuleze corect o nevoie de informare, să identifice sursele de informare, să localizeze resursele informaționale și documentare necesare, să evalueze resursele adecvate temei lor de cercetare, să utilizeze informația într-un demers bibliografic și de cercetare corect, să înțeleagă aspectele morale și etice care însoțesc informația. Toate acestea sunt abordate la nivel teoretic de domeniile Informare – Documentare și Științele Informării și Comunicării.

În activitatea noastră de cercetare, teoretică și aplicativă, se conturează trei domenii interdisciplinare, *Biblioteconomie, Informare și Documentare, Științele Informării și Comunicării*, care au ca obiect principal de studiu patrimoniul sub toate aspectele sale de la constituire până la valorificare incluzându-se și tehnologiile aferente precum și pregătirea profesională de specialitate și formarea utilizatorilor și a publicului larg. Astfel, *Biblioteconomia* sau știința bibliotecilor ne-a permis urmărirea aspectelor privind constituirea colecțiilor patrimoniale și valorificarea acestora ca parte integrantă a moștenirii culturale naționale. De asemenea, s-au urmărit aspecte privind bibliotecile, Sistemul Național de Biblioteci precum și profesia de bibliotecar și menirea lor în societatea contemporană. Activitatea la Biblioteca Națională a României a permis ilustrarea ca exemplu practic a teoriilor abordate. *Informarea și Documentarea* ne-au permis dezvoltarea sub aspect, teoretic și practic a aspectelor privind utilizarea informației într-un demers științific și profesional astfel încât să poată fi satisfăcută o nevoie de informare. Au fost avute în vedere teoriile și tehnicile de informare și documentare tradiționale și în context digital iar informarea și documentarea specializată a fost ilustrată prin activitatea Centrului de Informare și Documentare pentru Construcții, Arhitectură și Urbanism – CDCAS București. *Științele Informării și Comunicării (SIC)* constituie un domeniu interdisciplinar de cercetare; un domeniu transversal asupra celorlalte științe întrucât analizând procesele de construcție, prelucrare, comunicare și utilizare a informației, contribuie la eficiența valorificare a rezultatelor științifice din toate domeniile, în special în cazul științelor sociale și umane, contribuind la evoluția societății în general. SIC ne-a permis abordarea problematicii privind informația și comunicarea; comunitățile științifice; cultura informației și Tehnologiile Informației și Comunicării și influența lor asupra patrimoniului documentar sub toate aspectele sale.

Dincolo de cercetare teoretică corespunzătoare domeniilor abordate, am urmărit de fiecare dată și aspectul practic, măsura în care evoluția domeniilor sub aspect teoretic determină, în instituții din România, evoluția activităților patrimoniale și de informare și documentare precum și evoluția profesiilor specifice. Cercetarea aplicativă este exemplificată prin proiectele de cercetare în care am fost implicată precum și prin activitatea efectivă într-o bibliotecă reprezentativă la nivel național și într-un centru de informare și documentare specializat.